

A Magyar Köztársaság Nevében !

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Irsevic Krisztián ügyvéd által képviselt felperesnek, I. r. és dr. Balázs Ildikó ügyvéd által képviselt II. r. alperesek ellen kölcsön megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 18.P.87.621/2005. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Bíróság 45.Pf.630.441/2007/4. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen a II. r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 45.Pf.630.441/2007/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 12.000 (Tizenkettőezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint 2003. május 8-án megkötött kölcsönszerződéssel a felperes mint hitelező az I. r. alperesnek mint adósnak 1,500.000 Ft összegű fogyasztási kölcsönt folyósított a szerződésben megjelölt alvázszámú Chrysler Jeep Grand Cherokee gépjármű megvásárlásához azzal, hogy a kölcsön futamideje 2008. május 5-éig tart. A szerződés mellékletét képezte az ugyanezen a napon megkötött "opciós adásvételi szerződés", mely szerint az I. r. alperes ugyanezen gépjárműre 5 évre, de legkésőbb az adósi kötelezettség maradéktalan teljesítéséig vételi jogot enged a felperes számára. Mindkét megállapodást a II. r. alperes írta alá a felperes nevében. A felperes 2004. május 18-án kelt levelével a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta és egyidejűleg vételi jogát is gyakorolta, a gépjármű tulajdonjogát azonban

megszerezni nem tudta, mivel azt a bírósági végrehajtó már 2004. február 2-án lefoglalta, majd árverésen értékesítette.

A felperes keresetében a kölcsönszerződésből eredő tartozás címén 1,670.820 Ft és ennek 2004. július 1-től járó kamatai tekintetében kérte az I-II. r. alperesek egyetemleges marasztalását. A II. r. alperessel szembeni keresetet a Ptk. 272.§ (1) és 274.§ (2) bekezdés b/ pontja alapján arra hivatkozással terjesztette elő, hogy a II. r. alperes az I. r. alperest terhelő, a perbeli kölcsönszerződésben rögzített fizetési kötelezettségek teljesítéséért 2003. március 14-én megkötött szerződéssel készfizető kezességet vállalt a felperes felé. A II. r. alperesnek az volt a perbeli álláspontja, hogy a 2003. március 14-ei kezességvállalása nem a perbeli kölcsöntartozás megfizetését biztosította, erre tekintettel kérte a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását.

Az elsőfokú bíróság a II. r. alperes védekezését alaptalannak találta és 12. sorszámú ítéletében a keresettel egyezően, egyetemlegesen marasztalta az alpereseket. Az elsőfokú bíróság szerint II. r. alperes 2003. március 14-én a jogszabály által megengedett módon biztosította a kezességvállalással a perbeli kölcsön mint jövőbeni követelés megfizetését. A 2003. március 14-ei megállapodás kifejezetten a perbeli gépjármű megvásárlása céljából megkötött kölcsönszerződésre utalt, az autókereskedő tevékenységet folytató II. r. alperes kötötte meg a felperes nevében a 2003. május 8-i szerződéseket, ő végzett minden ezzel kapcsolatos adminisztrációt, és nem kérdőjelezhető meg, hogy emellett készfizető kezességet is vállalt. Nyilvánvalóan hibás a kezességi szerződés 2003. március 14-ei keltezése. A II. r. alperes maga is tisztában volt azzal, hogy kezességvállalása joghatályos, ezt bizonyítja, hogy egyezségi tárgyalásokat kezdeményezett a felperessel, kezességvállalásának érvényességét pedig csak a második tárgyaláson vitatta.

A II. r. alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az első fokú ítélet fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. A másodfokú bíróság a Pp. 235.§ (1) bekezdésében írt feltételek hiányára hivatkozva mellőzte a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem új, a szerződéskötés körülményeivel kapcsolatos tényállításainak vizsgálatát és az első fokú eljárás berekesztéséig tett tényelőadások és bizonyítékok alapján az első fokú ítéletet annak helyes indokaira utalással hagyta helyben.

A II. r. alperes felülvizsgálati kérelmében azt kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság helyezze hatályon kívül mindkét ítéletnek a II. r. alperest marasztaló rendelkezését és utasítsa el a II. r. alperessel szembeni keresetet. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta.

A 2003. március 14-én kelt kezességi szerződés azért rögzítette, hogy a II. r. alperes, egy már létrejött - a felperes és az I. r. alperes által már megkötött - hitelszerződésben foglalt kötelezettségért vállal kezességet, mert az I. r. alperes 2003. márciusában 2 millió forint kölcsönt igényelt a felperestől, és e kölcsönügyletkezhez kapcsolódott a II. r. alperes kezességvállalása. Az I. r. alperes azonban a 2 millió forint összegű kölcsönt 2003. márciusában nem kapta meg, tehát joghatályosan nem jött létre az a kölcsönszerződés, melyben írt kötelezettségvállalást a II. r. alperes biztosítani kívánta. Ennek ellenkezőjét, azaz hogy a kezességvállalás előtt ténylegesen létrejött volna a felperes és az I. r. alperes között egy a II. r. alperes számára is ismert tartalmú kölcsönszerződés, a felperes nem bizonyította, nem is bizonyíthatta.

A 2003. május 8-ai kölcsönszerződés már csupán 1,5 millió forint kölcsön nyújtására vonatkozott, ahhoz - ahogy a kölcsönszerződés III. pontjából is kitűnik -, a felperes már nem kért készfizető kezességvállalást, elfogadta, hogy a biztosítékok között kezességvállalás nem szerepel. A bíróságok nem kötelezhatték volna a II. r. alperest a 2003. március 14-ei kezességvállalás alapján a két hónappal később - 2003. május 8-án - megkötött kölcsönszerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésére, nem hagyhatták volna figyelmen kívül, hogy a Ptk. 272.§ (2), és 273.§ (1) bekezdése értelmében a kezességvállalás kiterjesztően nem értelmezhető. A II. r. alperes álláspontjának helyességét nem rontja le a 2003. május 8-ai kölcsönszerződés II/1. pontjának az a rendelkezése sem, hogy az adós hitelkérelmének beérkezését követően a hitelező a kérelemben megjelölt összeget rendelkezésre tartja, az I. r. alperes ugyanis eredetileg 2 millió forint hitelt igényelt, melyet semmiképpen nem tarthatott 2 hónapig a felperes az adós rendelkezésére.

Annak ugyan nem lett volna akadálya, hogy a II. r. alperes egy jövőbeni kötelezettség teljesítéséért vállaljon kezességet, de ez esetben a kezességi szerződésnek utalnia kellett volna a jövőbeni kötelezettségvállalásra, és a kezességvállalás járulékos jellegéből fakadóan meg kellett volna jelölni a kötelezettség terjedelmét is. A 2003. március 14-ei szerződés tartalma azonban nem felelt meg ennek a követelménynek.

A jogerős ítéletben írtakkal szemben a II. r. alperes nem tett a fellebbezésben új tényelőadást, az első fokú eljárásban is azt állította, hogy a kezességvállalás nem a 2003. május 8-ai szerződésbe foglalt kötelezettségre vonatkozott, és hogy a felperes nem bizonyította ennek ellenkezőjét. A felperes volt az, aki az első fokú ítélet meghozatala után új okirati bizonyítékokat csatolt a szerződéskötés körülményeivel kapcsolatban, az alperes csupán reagált erre. Az igaz, hogy az első fokú eljárásban megtartott második tárgyaláson terjesztette csak elő a II. r. alperes érdemi ellenkérelmét, de ennek az volt az oka, hogy a keresetet a II. r.

alperes jogi képviselője helyett a II. r. alperesnek kézbesítette a bíróság.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos, a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

Tény, hogy 2003. március 14-én a II. r. alperes a készfizető kezességvállaló szerződés címet viselő okiratban a Ptk. 272.§ (2) bekezdésében írt alaki követelménynek megfelelő kezességet vállaló nyilatkozatot tett. Az okiraton ugyan a felperes mint jogosult aláírása nem szerepel, de a perben senki nem vitatta, hogy a felperes elfogadta a II. r. alperes kezességvállalását, tehát a 2003. március 14-ei keltezéssel ellátott kezességi szerződés érvényesen létrejött szerződésnek minősül. Figyelemmel arra, hogy a kezességi szerződés a Pp. 196.§ (1) bekezdés b/ pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősült, abból kell kiindulni, hogy - szemben az első fokú ítéletben írtakkal -, a II. r. alperes nemcsak megtette, de 2003. március 14-én tette meg az abban foglalt szerződéses nyilatkozatát.

A kezességi szerződés múlt időt alkalmazva rögzítette, hogy a felperes mint hitelező és az I. r. alperes mint adós hitelszerződést kötött egy "Jeep Cherokee" gyártmányú gépjárműre és a II. r. alperes az általa ismert e szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítéséért vállal készfizető kezességet. Figyelemmel arra, hogy a kezességi szerződés feltüntette a gépjármű alvázszámát és motorszámát is, egyértelmű, hogy ez a gépjármű azonos volt azzal a gépjárművel, melynek megvásárlásához a felperes 2003. május 8-ai szerződéssel az alperesnek kölcsönt biztosított és melyen - ugyanezen a napon megkötött szerződés alapján - a felperest vételi jog illette meg. Ebből viszont helyesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy 2003. március 14-én a II. r. alperes azon kölcsönszerződés vonatkozásában vállalt kezességet, melyet a felek 2003. március 14-én legfeljebb tervezet formájában ismerhettek, és melyet csak később, 2003. május 8-án kötöttek meg és írtak alá. Ez azonban a kezességvállalás érvényességét nem érintette ugyanis - mint ahogy az a perben sem volt vitatott -, jövőbeni követelés is biztosítható kezességgel. Ezért alaptalanul állítja a II. r. alperes, hogy a felperesnek bizonyítani kellett volna olyan kölcsönszerződés létrejöttét, mely az I. r. alperes és a felperes között 2003. március 14-e előtt jött létre.

A kezességi szerződés nyelvtanilag valóban csak úgy értelmezhető, hogy a felperes és az I. r. alperes már megkötötte a perbeli gépjármű megvásárlása céljából a kölcsönszerződést. Önmagában ez a megfogalmazás azonban nem jelentheti azt, hogy a perbeli kezességvállalás az I. r. alperesnek csak egy korábbi, 2003. május 8-a előtti szerződéses kötelezettségvállalására vonatkozhatott.

Ezzel kapcsolatban ki kell emelni, hogy a felülvizsgálati kérelem ellentmondásosan nyilatkozott az I. r. alperes 2003. május 8-ai előtti, felperes felé tett kötelezettségvállalásáról, mert egyrészt azt állította, hogy a felperes mint hitelező és az I. r. alperes mint adós között 2003. március elején - március 14-e előtt - sor került a kölcsönszerződés megkötésére, tehát az ténylegesen létrejött, másrészt azt állította, hogy az nem jött létre joghatályosan, mert a kölcsön folyósítása elmaradt, és emiatt a II. r. alperes szabadult kezességvállalása alól. Azt is állította a felülvizsgálati kérelem, hogy az I. r. alperes 2 millió forint összegű kölcsönt igényelt 2003. márciusában a felperestől, és ezt az összeget nem kapta meg. Ezen előadásokat a Legfelsőbb Bíróság csak úgy tudja értelmezni, hogy az I. r. alperes 2003. március elején igényelt ugyan kölcsönt, éspedig 2 millió forint összegben a felperestől, de ilyen összegű kölcsön nyújtásáról végül is a felek nem kötöttek szerződést, tehát nem létezik az a főkötelezettség, - a 2 millió forint kölcsön visszafizetésének kötelezettsége - melyre tekintettel a II. r. alperes a kezességet vállalta. (Ezért állította a II. r. alperes, hogy a felperes nem bizonyította és nem is bizonyíthatta a 2003. március 14-ei kölcsönszerződés megkötését.) Ez viszont azt jelenti, hogy a kezességi szerződés hibásan fogalmazott múlt időben, az ott írtakkal szemben nem vállalhatott kezességet a II. r. alperes egy korábbi - nem létező - kötelezettség teljesítéséért, tehát valójában a kezességi nyilatkozat jövőbeni kötelezettségvállalást biztosított.

A felperes és az I. r. alperes között egyetlen kölcsönszerződés jött létre a perbeli gépjármű megvásárlásának finanszírozása céljából, éspedig az a 2003. május 8-ai kölcsönszerződés, melyen a felperes keresete alapult. A kölcsönszerződés II. fejezete szól a kölcsön folyósításának feltételeiről. E rendelkezések szerint az adós hitelkérelmének beérkezését követően a hitelező az adós rendelkezésére tartja a kérelemben megjelölt összeget, majd a hitel elbírálásának függvényében megköti az adóssal a kölcsönszerződést, melynek hatálybalépésére és a kölcsön folyósítására csak a szerződésben meghatározott feltételek esetén kerülhet sor. Ilyen feltétel az adós által fizetendő vételárrész befizetésének visszaigazolása is az autókereskedő részéről. A hitelező főszabályként az ügyletnél közreműködő gépjármű-kereskedőnek utalja a kölcsönösszeget, az adós külön kérelme esetén azonban a kölcsönt bankszámlára utalja, vagy házipénztárba teljesíti. A II. r. alperes a perben nem vitatta, hogy ő volt az ügyletnél közreműködő gépjármű-kereskedő, és azt sem, hogy a kölcsönszerződést ő kötötte meg az eladó felperes nevében. A II. r. alperes saját állítása szerint tudott arról, hogy az I. r. alperes részéről 2003. március elején hitelkérelem benyújtására került sor, nyilvánvaló, hogy erről tudva adta el a perbeli gépjárművet az I. r. alperesnek, és annak érdekében tette meg 2003. március 14-én kezességvállalását, hogy ezzel is előmozdítsa a felperes és az I. r. alperes közötti kölcsönszerződés megkötését. Mindezekre is figyelemmel okszerűen

következtettek az eljáró bíróságok arra, hogy a felek közös szerződési akarata egy alváz és motorszám szerint is, egyedileg meghatározott gépjárműnek - a II. r. alperestől való - megvásárlásához nyújtandó kölcsön visszafizetésének a biztosítására irányult, így nincsen jelentősége annak, hogy a kölcsönszerződés megkötésére a kezességvállalás után került sor. A kezességvállaláskor a II. r. alperes, mint a felperessel üzleti kapcsolatban álló megbízott, azzal is tisztában volt, hogy kezességvállalásának terjedelme, tehát a kölcsön összege nem haladhatja meg a hitelkérelemben megjelölt, általa is ismert összeget. Tisztában volt tehát a megkötendő kölcsönszerződés lényeges feltételeivel, és mindezek ismeretében tette meg kötelezettségvállalását. Az eljáró bíróságok tehát a kezességvállalást nem értelmezték kiterjesztően, és nem sértették meg a Ptk-nak a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rendelkezéseit.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta. A II. r. alperes eredménytelen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, ezért köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíj formájában felmerült felülvizsgálati perköltségét, melynek mértékét ÁFA-val növelt, de mérsékelte - a felperes által kifejtett munkával arányban álló - összegben határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján.

Budapest, 2008. február 12.

Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s. k. a tanács elnöke,
Dr. Lőrincz Györgyné s. k. előadó-bíró,
Gyöngyösiné Dr. Gyugyei Klára s. k. bíró

A kiadmány hitelével:

(Hajdu Mihályné)
bíróági írnok